

Conferència del president Torra: “El nostre moment”

Barcelona, 4 de setembre de 2018

Benvolgudes amigues, benvolguts amics,

Aquesta conferència no és pas una protesta, sinó una proposta.

Perquè Catalunya es troba avui en una cruïlla. Perquè amb presos polítics, exiliats i milers de catalans investigats i processats, l'hora és greu. Perquè la llibertat i la justícia només són vàlides en la veritat. I perquè la veritat ens exigeix determinació, resistència i esperança.

Per això aquesta conferència és una proposta a aturar-nos a la cruïlla, observar, pensar, revisar què ha passat fins ara i analitzar quins són els paranys i les oportunitats que se'ns poden presentar d'ara endavant. No tan sols no hem de tenir por de fer-ho, sinó que és una exigència, una necessitat i una obligació per a poder avançar i mirar altra vegada cap endavant. Cap al nostre obstinat compromís amb la causa justa de la independència de Catalunya.

Per dir-ho una mica millor, permeteu-me una breu incursió poètica, d'una poetessa ebrenca, Zoraida Burgos, que he llegit amb passió aquest estiu, atrapat pel seu món de paraules:

“Finalment submergida l'ombra del vell temps
al fons orb del celler,
compassarem la cadència del pas per camins ignorats
buscant les genuïnes arrels a les
paraules mítiques
de pau i llibertat.”

Crec que és exactament aquest el punt: ens cal sortir del fons orb del celler i travessar camins ignorats per a arribar a trobar les arrels, el significat profund del que ens proposem com a país: la pau i la llibertat.

I abans de continuar vull apuntar algunes consideracions que són la base de totes les reflexions que avui us vull fer.

Per exemple, que encara que no som on volíem ser, no hem retrocedit. És a dir, és cert que en alguns aspectes no hem avançat aquests últims mesos, però tampoc no hem fet cap pas enrere i no hem renunciat absolutament a res.

Hi ha hagut un intent planificat de destruir l'ideal independentista. Malgrat aquest intent, el poble de Catalunya ha resistit. No hem fet cap pas enrere i no hem renunciat absolutament a res. I davant l'opinió pública internacional, la nostra causa és més sòlida i respectada que mai.

El nostre punt de partida és el referèndum d'autodeterminació del primer d'octubre, la gran mobilització del 3 d'octubre i la declaració política d'independència del dia 27.

També vull que quedi clara la meva confiança absoluta en el poble de Catalunya:

Parlo d'un poble madur que no s'ha deixat atemorir per les presons, els exilis, les amenaces, les persecucions judicials, els xantatges ni les profecies de catàstrofe que han arribat de l'estat espanyol, de tots els aparells de l'estat espanyol, començant pel rei i acabant pel darrer magistrat de sala del Tribunal Suprem.

Parlo d'un poble plural, de llengües i creences, d'origens i de militàncies, cohesionat per uns valors de convivència, de pau i de fraternitat. I que sap que si perdem el respecte als valors que ens ha fet ser com som, ho perdem tot

Parlo d'una societat revoltada, sacsejada, crítica –afortunadament crítica!– que ha fet de la resistència a la injustícia i l'opressió un mandat de vida, que s'ha compromès cada dia en la defensa a ultrança d'uns valors republicans de llibertat, igualtat i fraternitat.

Parlo d'un poble adult que ha fet de la veritat una fortalesa, i del compromís amb la democràcia una virtut.

Parlo d'una societat que ha vist com els drets humans dels seus ciutadans eren vulnerats en nom d'un legalisme autoritari contra el qual ha sabut alçar i salvaguardar els seus drets originaris, és a dir, la seva sobirania.

Però parlo també d'un poble solidari, que ha entès que la dignitat no és negociable, que els drets humans no són negociables, i que no es poden suspendre ni retallar els avenços socials que ens menen a una societat més justa i amb oportunitats per a tots. No, és clar que els drets socials no són negociables.

Parlo d'una societat que, malgrat la desigualtat que ens esforcem a combatre, ha fet de la cohesió, la igualtat d'oportunitats, l'esforç, el valor del treball i de la diversitat i l'acolliment les seves banderes d'identitat col·lectiva.

Parlo d'un poble unit contra el feixisme i que combatrà sempre –amb tots els arguments de la democràcia, l'humanisme i la decència– l'ou de la serp de la intolerància i el totalitarisme.

Parlo, sí, sobretot parlo d'una societat majoritàriament compromesa amb la causa justa de la independència de Catalunya i que per això s'alça fraternalment solidari amb la sort de tots aquells que són perseguits i castigats per haver afavorit, assistit, defensat o organitzat aquell

acte de determinació pacífica i democràtica, profundament pacífic i democràtic que va ser el referèndum del primer d'octubre.

Parlo, en definitiva, com diu Zoraida Burgos, d'un poble que persisteix, tenaçment, infatigablement, a cercar les genuïnes arrels a les paraules mítiques de pau i llibertat.

Us convido, doncs, a cercar-les junts, aquest vespre. Perquè aquesta conferència no és pas una protesta, sinó una proposta.

Com hem arribat fins aquí

El país ha canviat molt aquests últims deu anys. Podem dir, per fer servir una expressió planera, que s'ha girat com un mitjó. És importantíssim d'entendre que l'independentisme no és tan sols avui el corrent polític central de la societat catalana, sinó que té la majoria social del país al darrere; les dues darreres eleccions al Parlament han confirmat el mandat democràtic republicà i han donat una majoria absoluta a les forces independentistes.

Els sondatges certifiquen aquest punt de situació i també ens donen altres dades suggeridores: que un 80% de la població dona suport a un referèndum d'autodeterminació vinculant, que també un 80% és contrari a la repressió exercida per l'Estat espanyol aquests darrers mesos i que, altra vegada, un 80% ja no percep la monarquia com una institució pròpia.

Aquests tres grans consensos: referèndum, antirepressió i republicanisme com a forma de govern són fonamentals.

Es tracta d'una evolució irreversible, no en tinc cap dubte.

Hi ha ningú que pugi sorprendre-se'n? Qui pot no voler decidir el seu futur? Qui pot ser al costat d'algú que reprimeix idees pacífiques i mandats democràtics? Qui pot donar suport a una monarquia que empara la violència contra els ciutadans del seu poble?

Tot això és fruit del que hem viscut aquests anys. Totes les màscares i els maquillatges de la transició han caigut o s'han desfet galtes avall. No parlo d'una institució concreta, ni d'un partit, ni d'un sector de poder. Parlo de tot un sistema que ha viscut i perviscut gràcies a haver-se aferrat al vell principi lampedusí que diu que ha de semblar que tot canvia perquè no canviï res.

El pacte constitucional es va trencar amb la sentència de l'Estatut. I la cara més intolerant i menys democràtica de l'Estat ha esclatat ara quan s'ha posat en dubte un dels pilars fonamentals en què es basa precisament l'estatus quo i les hegemonies de poder a Madrid, com és la unitat indivisible d'Espanya contra la sobirania dels pobles.

L'Estat va cometre un gran error amb aquella sentència, i ara podria cometre'n un altre amb la sentència del Tribunal Suprem contra el govern i la mesa del Parlament de Catalunya.

Davant d'un procés independentista radicalment democràtic i pacífic, i ho repetiré tantes vegades com calgui, radicalment democràtic i pacífic, la violència d'Estat, de tots els poders de l'Estat, des del primer d'octubre fins a la desmesura amb què han estat perseguits els polítics catalans que complien el mandat del nostre poble –consellers, parlamentaris, batlles, regidors, però també centenars de ciutadans anònims–, ha enterrat els drets civils i les llibertats fonamentals. Uns drets i unes llibertats que teòricament la Constitució espanyola ens havia de preservar com a ciutadans d'una democràcia que es volia moderna.

Encara més, ha estat precisament basant-se en aquesta Constitució, tal com Felip VI ens va recordar en el seu discurs del 3 d'octubre, que s'ha justificat allò que és injustificable: presons, exilis, persecució i violència.

Avui tothom ha posat les cartes damunt la taula. Després d'una tardor i un hivern duríssims, però reveladors, ja sabem on està disposat a arribar l'estat espanyol quan emprendem el camí de l'autodeterminació.

I encara sabem una cosa millor. Una cosa que ja pressentia Mestre Pompeu Fabra fa més de 85 anys: «Només tindrem el que nosaltres sapiguem guanyar.»

I tanmateix, avui, amb la perspectiva d'un any passat, emergeix el referèndum del primer d'octubre com un extraordinari esclat d'apoderament ciutadà i de sobirania exercida, que vull reivindicar ara aquí com un acte, sí, democràtic i pacífic, un acte polític transcendent i constituent.

Doncs bé, a la força i violència policial utilitzada el primer d'octubre contra un poble que votava, va afegir-s'hi tota la força i violència legals i judicials contra uns representants públics que van mantenir-se fidels al mandat del poble.

El Parlament de Catalunya va ser dissolt; el Govern, destituït, empresonat o obligat a exiliar-se; i milers de catalans –la xifra esgarrifa, milers!– han estat investigats, encausats, processats o detinguts, hi insisteixo, tan sols per haver col·laborat en una votació democràtica.

Els drets humans més elementals han estat i són trepitjats, les llibertats d'expressió i pensament, amenaçades i criminalitzades. I aquests últims dies, encara hem hagut de sentir com som amenaçats amb noves extorsions i aplicacions de l'article 155 o com fins i tot obertament es proclama que segons quines actituds polítiques emprenguem el resultat final de judici del primer d'octubre pot ser condicionat.

Unes declaracions intolerables, que no fan sinó confirmar que som davant d'un judici polític, una eina més de què s'ha valgut l'estat per mirar d'anul·lar una idea, de combatre des de la no política allò que és una qüestió política.

I aprofito aquesta oportunitat per confirmar allò que ja vaig dir en el meu discurs d'investidura: de totes les decisions polítiques que jo i el meu govern emprenguem, només nosaltres en som i serem responsables.

És de tot això que us vull parlar aquest vespre:

Vull parlar-vos de la gran causa general contra els drets civils i nacionals que l'Estat espanyol ha instruït i manté. De la sistemàtica suspensió i anul·lació dels drets socials votats pels catalans i impugnats pels tribunals espanyols.

Us parlo de mesos de presó, de mesos d'exili, per haver permès que un poble decidís el seu futur.

Us parlo de vides robades, d'instantos d'amor segrestats, de mirades entre barrots.

Us parlo de massa llàgrimes vessades.

Us parlo de tantes amenaces eixorques.

I us parlo també d'un fet que deixa incrèdul el món sencer. Us parlo de com en ple segle XXI, l'Estat espanyol no vol respectar el dret d'autodeterminació dels catalans. Un dret reconegut internacionalment i que també molts juristes espanyols reconeixen.

Doncs que Sepharad sàpiga sempre que aquesta és la nostra fortalesa, la democràcia; i que aquests són els nostres baluards, els vots. És a dir, la voluntat lliure de les persones.

Perquè la llibertat s'ha de resoldre en llibertat.

Per què els fan tanta por les urnes? Potser és perquè, com ja deia l'expresident Aznar fa pocs dies, el problema de l'independentisme és que 'si ens posen unes urnes, guanyem'?

Diu el nostre cronista Ramon Muntaner "que la mata de jonc té una força que, si tota la mata lligueu ben fort amb una corda, i tota la voleu arrencar ensems, us dic que deu homes, per molt que estirin, no l'arrencaran, encara que alguns més s'hi possessin; i, si en traieu la corda, de jonc en jonc l'arrencarà tota un minyó de vuit anys, que ni un jonc no hi quedarà".

Doncs avui la corda que ens lliga i ens fa mata de jonc són la democràcia, la pau i la llibertat. I és aquí, justament aquí, on hem de fer-nos gegants.

Hem arribat més lluny que mai en el camí de la independència sobretot per tres raons.

Primer, perquè no hem actuat d'una manera reactiva i hem portat la iniciativa. Tot el que hem fet ho hem fet a favor de la gent i en contra de ningú.

Segon, perquè en els moments crucials hem sabut prioritzar la unitat, que vol dir la generositat, per damunt dels interessos particulars o partidistes.

I tercer, perquè el projecte de la independència és inclusiu i afavoreix el conjunt de la població. Tothom es beneficiarà de l'existència de la República Catalana, pensi què pensi, vingui d'on vingui, i senti què senti. La proposta de l'independentisme és una proposta de benestar, de progrés, de cohesió, de creació d'oportunitats, de repartiment de la riquesa.

És per tot això que som republicans. Som republicans perquè volem fundar una societat de drets i deures, de llibertat i de justícia, de pau i d'oportunitats.

Una societat oberta al món, que fa anys que ha interioritzat els desafiaments globals del segle XX, com la digitalització de l'administració, el canvi climàtic o la creació d'eines de participació eficients en la gestió del govern.

I són aquests ideals d'un país millor que xoquen davant del vell Estat espanyol de sempre, incapaç no pas d'entendre sinó tan sols d'escoltar les veus de les nacions que hi habiten.

I ara què?

Tenim un objectiu clar. Hi insisteixo: Catalunya com a estat independent en forma de República. Tenim un mandat i ara cal superar tots els entrebancs que ens posin per a fer-lo realitat. Aquestes últimes setmanes he anat explicant que cal crear un nou moment. Ho he arribat a expressar dient que "calia crear un nou primer d'octubre".

Evidentment, el referèndum ja s'ha fet. No estem pas encallats en la mateixa pantalla. No parlo de repetir res que ja hàgim fet. Proposo que siguem capaços de recuperar la dinàmica d'apoderament popular i democràtic que ens va portar a l'èxit del primer d'octubre, i sumar forces amb tots aquells que el 3 d'octubre van sortir al carrer en defensa dels drets i de les llibertats civils i polítiques i contra la repressió. Tots plegats compartim els mateixos valors republicans.

Després d'uns mesos de resistència i de restitució de les nostres institucions, ens toca encarar els mesos vinents, jo diria les setmanes futures, amb la determinació certa, la voluntat de sacrifici i de suma i el compromís d'esperança col·lectiu per a assolir el nostre objectiu de nació lliure i sobirana. És el poble qui ens ha donat la iniciativa per tirar endavant aquest projecte.

És cert que per això demanem diàleg i, sobretot, negociació. Persistirem sempre a oferir la mà oberta a l'estat espanyol per a trobar, conjuntament, bilateralment, una solució política del gravíssim conflicte polític entre Espanya i Catalunya.

És un conflicte que beu també en la gravíssima crisi constitucional de l'Estat espanyol, que no es resoldrà fins que no sigui el poble espanyol mateix que no s'apoderi de la seva sobirania.

Com sempre ha fet el poble de Catalunya, tornarem a escoltar a tothom. Però no renunciarem mai al nostre dret d'autodeterminació.

Querría dirigirme a todos aquellos que comparten nuestra lucha por la libertad, pero también a todos aquellos que no la comparten.

A todos les decimos que jamás el pueblo de Catalunya no se apartará de la vía democrática, pacífica y del escrupuloso respeto al derecho de autodeterminación de los pueblos, así como de la defensa de los derechos civiles de todos los ciudadanos.

Hemos ofrecido siempre, ofrecemos hoy y lo haremos en el futuro una y otra vez, diálogo y negociación, por si se quieren parar los abusos y las arbitrariedades, por si se quiere liberar a los presos políticos y aceptar el retorno de los exiliados, por si se quiere reconocer y hacer efectivo el derecho de autodeterminación del pueblo de Catalunya.

Aquí estamos y estaremos siempre, porque, como dijo el presidente Kennedy: "Que nunca negociemos por miedo, pero que nunca tengamos miedo a negociar".

Esta conferencia es también una propuesta a todos los ciudadanos de España, piensen como piensen sobre la independencia de Catalunya, pero que, frente a la violencia, las amenazas y las injusticias deseen sumarse con nosotros a una marcha por la defensa de los derechos civiles y sociales y del derecho de autodeterminación de los pueblos.

A todos los que os solidarizáis con nosotros, que compartís nuestros mismos valores republicanos, nuestro más fraternal abrazo. Os animamos a que en cada ciudad de España también os unáis a esta marcha por nuestros derechos. No queremos vencedores ni vencidos, buscamos la victoria compartida.

Gracias a todos los ciudadanos de España que mostráis vuestro compromiso con una solución política y no represiva para el conflicto entre Catalunya y las instituciones del Estado.

Es la hora de dialogar, escuchar y negociar. Y para que sea posible esta negociación y este acuerdo, es necesaria la liberación de los presos políticos y el retorno libre de los exiliados y exiliadas.

És per tot això, amigues i amics, que ens cal fer allò que s'han imposat a si mateixes totes les societats que han lluitat per la seva llibertat, que es basa en l'imperatiu moral i ètic del respecte escrupolós dels drets de les persones i dels pobles.

Aquesta proposta que faig al poble de Catalunya té una divisa molt senzilla: o llibertat o llibertat. I emparat amb el mandat de l'1 d'octubre i amb les grans lluites per la llibertat que tenim tots en la memòria, com per exemple la de Martin Luther King pels drets civils, proposo una acció que cada català ha de fer seva, si vol acceptar-la: una marxa pels drets civils, socials

i nacionals de Catalunya; una marxa de ciutadans que prenen la determinació lliure de ser poble constituent.

Aquesta marxa és i ha de ser una mobilització àmplia, diversa i, sobretot, multitudinària.

Perquè no és la República la que ens portarà els drets civils, socials i nacionals que anhelem, sinó que és la lluita per aquests drets que ens portarà la República. Tinc el convenciment que si el poble de Catalunya ho vol, ho podem aconseguir. Que aquest camí el podem fer junts, que tenim l'oportunitat històrica de fer-lo tots junts.

Distanciats o dividits, amb la llavor de la desconfiança, no podem superar un desafiament com aquest. Però si caminem junts, des de l'exili, des de les presons, des del govern, el Parlament i els Ajuntaments, des de la societat civil, des dels agents socials i econòmics, junts, endavant, sempre endavant, podem aconseguir-ho.

Una marxa, doncs, pels drets civils i nacionals que comença demà i que acaba el dia de les sentències contra els presos polítics. Unes sentències que només podem concebre com a absolutòries, perquè els delictes dels quals són acusats els nostres companys i companyes són inexistents.

No ens resignem a unes sentències injustes que només portarien més dolor, més conflicte, més repressió. Sobre humiliacions no es construirà mai res.

Però, per què hauria d'acabar aquí? Perquè en cap democràcia del món no pot ser delictes posar urnes. I aquesta convicció queda reforçada per les resolucions emeses pels Tribunals d'Alemanya i Bèlgica i pels tractats internacionals dels Drets Humans i dels Pobles. És inimaginable cap sentència que condemni cap pres polític o exiliat català.

Des d'aquesta perspectiva, personalment no puc acceptar ni acceptaré cap sentència que no sigui la lliure absolució.

Arribat el cas contrari, si fos el cas que la sentència no sigui la lliure absolució dels processats, estudiaré quines decisions cal prendre i em posaré a disposició del poble de Catalunya, a través dels seus representants legítims al Parlament.

Així mateix, aquesta decisió serà comunicada als representants catalans al Congrés i al Senat d'Espanya i als del Parlament Europeu perquè actuïn amb fidelitat al mandat del poble de Catalunya.

No tenim alternativa a la nostra consciència personal i col·lectiva. Perquè voler ser –voler ser un ciutadà que participa, voler ser un poble que decideix de manera democràtica i pacífica– no pot ser mai cap delictes. Votar no és cap delictes. Una idea democràtica no pot ser amenaçada. No hem de permetre mai que la mentida guanyi: la llibertat no pot ser perseguida.

“No és en la resignació en què ens afirmem, sinó en la rebel·lia davant les injustícies”, va dir Paulo Freire. Cada dia que els nostres presos i exiliats han passat –i passen– a la presó i a l'exili, assistim a un acte de venjança contra ells i, també, contra tot el poble de Catalunya.

I en la denúncia d'aquestes injustícies us proposo aquesta marxa i aquest compromís.

No temo aquest compromís que prenc, ni la responsabilitat que comporta. No la temo perquè crec en el dret de tenir drets i, sobretot, en l'obligació de qualsevol governant democràtic de defensar-los. No la temo perquè crec en la llibertat, i en l'obligació de defensar-la. I no la temo perquè crec en el nostre país, i en l'obligació de defensar-lo també.

Però permeteu-me d'explicar-vos alguna cosa més.

Les oportunitats que tenim

La internacionalització del procés

És innegable que la causa catalana ha avançat a l'esfera internacional mentre aquí patíem la fase més aguda de la repressió. De fet, ambdues coses van lligades. Perquè, com comentaré més endavant, al món hi ha una tendència a vincular l'acceptació dels processos d'independència amb el tractament injust als pobles que els compleixen.

El primer d'octubre ho va canviar tot, a Catalunya, però també davant el món.

Pensem en com els polítics exiliats han estat rebuts a diversos països d'Europa. Com a líders democràtics d'un poble. Enlloc no han estat tractats de delinqüents com a Espanya.

Del símptoma als fets. Diversos informes d'organitzacions internacionals de drets humans, com Amnistia Internacional o Human Rights Watch, han posat en qüestió la repressió contra el moviment independentista. Però també ho ha fet l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans o el relator especial per a la llibertat d'expressió, també de l'ONU.

El Comitè dels Drets Humans de l'ONU ja ha admès a tràmit les demandes del president Puigdemont i del que va ser candidat a president Jordi Sánchez, pel fet que els tribunals espanyols van impedir els respectius debats d'investidura.

El Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg ja tramita també diverses demandes, que ha admès a tràmit, per vulneració de drets fonamentals relacionades amb el referèndum d'autodeterminació del primer d'octubre. Serà un procés lent però hi arribaran molts casos, i podem esperar que acabaran amb una sentència favorable.

Ja hem vist com Bèlgica i Alemanya s'han negat a lliurar els membres del govern perseguits per tal que fossin arbitràriament empresonats a l'Estat espanyol sense perspectives d'un judici just.

El Tribunal alemany ha reiterat que els fets de què són acusats el president Puigdemont i el seu govern no són delictes a Alemanya, com tampoc no ho són a la resta d'Europa. La justícia europea ha posat en evidència la persecució política del govern de Catalunya fins al punt que el Tribunal Suprem s'ha vist forçat a retirar totes les euroordres i deixar els polítics catalans lliures per a viure i circular pel tot el món.

Així doncs, no hi ha res més eloqüent del punt al qual hem arribat que la imatge del govern de Catalunya que va organitzar el referèndum d'autodeterminació repartit entre presons de l'Estat espanyol, els uns, i en llibertat a diversos països europeus tots els altres que varen optar per sortir del país.

Tot això ens diu alguna cosa més. Ens diu que hi ha una lluita per la democràcia que recorre el món. Una democràcia que va associada de manera imprescindible als drets civils i polítics de tots els éssers humans, a la diversitat dels pobles i al seu dret d'existir. És una lluita per la dignitat, contra la violència; contra l'exclusió.

Ho veiem, per exemple, al Rif, a pocs quilòmetres de casa nostra, i ho veiem a l'altra banda de la Mediterrània en la lluita per les llibertats segrestades pel règim d'Erdogan i la persecució del poble kurd.

Però també en el si de la Unió Europea, que ha de ser el santuari dels drets humans, on cada vegada hi ha més preocupació ciutadana per les polítiques de governs com l'hongarès i l'italià sobre els refugiats i la immigració, com les del polonès sobre la manca d'independència judicial o com les de l'Estat espanyol en la regressió de drets i llibertats.

Als Estats Units, a Rússia i a la Xina, arreu hi ha una inquietud que connecta en una mateixa causa éssers humans, cultures i pobles ben diversos.

L'aspiració del poble català s'inscriu en l'aspiració dels altres pobles del món que volen viure en pau, llibertat i convivència i que han triat la manera de poder viure en aquestes condicions. Catalunya vol formar part d'aquesta cadena d'esforços, vol sumar el seu esforç a l'afany dels pobles del món que malden per protegir la dignitat de l'ésser humà i la lliure determinació.

Per això no volem viure en un sistema que usi la violència i la repressió per a impedir una demanda legítima; no volem viure en un sistema que faci de la por i la censura l'hàbitat en què els ciutadans desenvolupen els seus projectes de vida.

Un sol poble pels drets civils, socials i nacionals

Tota aquesta lluita per la democràcia és un moviment imparable. I per això tots aquests èxits a l'exterior no són ni casualitat ni fruit de l'atzar. Són el resultat de la feina ben feta d'una societat sòlida i madura que ha bastit consensos molt importants sobre els drets i les llibertats. I que no té por del debat ni de la confrontació democràtica i pública.

La cohesió social, la convivència, el benestar, la igualtat, la justícia... Tot això no es veu perjudicat pel debat democràtic i pacífic sobre l'autodeterminació, la independència, el federalisme o la dissolució autonòmica.

Som un poble d'opció, no som un poble de DNI ni de passaport. Aquest debat –i fins i tot, la pugna política– no ho fa pas perillar, tot això. No ha passat enlloc on s'ha exercit l'autodeterminació. S'ha trencat el Quebec? S'ha trencat Escòcia? Ben al contrari.

Fer aquests debats reforcen i apoderen una societat que no es deixa dirigir des de lluny com si fos insolvent.

Avui més que mai hem d'aprofitar l'avinentsa per a posar de manifest que, malgrat les profecies interessades de la tardor passada que anunciaven el desastre econòmic, la nostra societat continua donant mostres de dinamisme i capacitat de treball i d'empresa. L'economia catalana ha resistit tots els mals auguris i mantenim un creixement sostingut, un enfortiment de la indústria i amb nous rècords absoluts d'exportacions.

Tenim unes bases econòmiques sòlides que amb un estat independent encara podrien posar-se al servei de la reducció de les desigualtats existents i de la garantia de la igualtat d'oportunitats.

La cohesió i la convivència no perilla tampoc per la voluntat majoritària d'exercir un dret universal reconegut, fins i tot, per la constitució espanyola per mitjà dels tractats internacionals que subscriu. La cohesió, la convivència i el benestar dels ciutadans depenen de les seves condicions de vida, de la igualtat d'oportunitats, de l'atenció i la cura que els poders públics tinguin vers els més desfavorits i desvalguts.

Catalunya és un país forjat en els consensos i les lluites pels drets civils, socials i les llibertats polítiques. No ho canviarà cap govern espanyol ni cap aliança del 155. I és a aquest consens que interpel·lem novament.

La immersió lingüística, la concertació social, el compromís de la cohesió, el diàleg i la no-violència han estat els grans consensos que han fet de Catalunya un sol poble, divers però cohesionat.

Per això és tan important de convertir les polítiques socials i de progrés que vol impulsar el Govern de Catalunya en l'autèntic motor de canvi republicà. I per això és també tan important de recuperar amb urgència les lleis socials progressistes i avançades que foren suspeses pel TC a instàncies del PP.

Al debat de política general, hi presentarem, entre d'altres qüestions, l'estat i el pla d'execució de totes les mesures socials suspeses pel TC per a fer-ne efectiu el contingut. Com la llei de mesures per a afrontar l'emergència de l'habitatge i la pobresa energètica, la universalització de l'assistència sanitària, l'Agència Catalana de Protecció Social...

Aquestes i tantes altres que gaudeixen d'un amplíssim consens en el nostre parlament. Fins a 14 lleis suspeses que volem fer efectives el més aviat possible.

El calendari

El desafiament que tenim davant com a país aquestes setmanes vinents és enorme.

Tenim a tocar la Diada Nacional. I en aquest nou Onze de Setembre, ens tornem a jugar bona part de l'èxit que ens proposem. Per això faig una crida a una assistència multitudinària, a desbordar la Diagonal de Barcelona per a reivindicar la República Catalana i donar-li força.

I a partir del dia 20 de setembre passarem a recordar aquells dies que van fer perillar la nostra normalitat i la nostra decisió, amenaçades per l'Estat, arran de la imminent celebració del referèndum d'autodeterminació.

El primer d'octubre d'enguany serà un dia emocionant per a molts. No ha de ser una mirada nostàlgica ni trista. Ha de ser una mirada de reivindicació i d'esperança.

Tots els qui vam participar-hi ens trobarem, n'estic segur, als nostres col·legis electorals i ens declararem culpables d'haver participat en un acte democràtic, tan culpables com els qui avui són a la presó o a l'exili.

I vindrà també el record de l'aturada de país del dia 3 –que tant ens va ensenyar i que tant hem de tenir present–, i aquella nit que no podrem oblidar del discurs de Felip VI. I així anirem revivint un octubre de llums, d'il·lusions i d'esperances.

Per això hem de ser capaços de projectar internacionalment tot el que va passar aquell octubre, fer brillar l'esclat de llibertat d'aquell moment i desemascarar els culpables de la violència i la repressió amb que van intentar apagar-lo.

I a final d'any, fruit de la causa general contra l'independentisme, començaran els judicis contra el Govern de Catalunya, els dirigents socials, la presidenta del Parlament i les diputades Marta Rovira i Anna Gabriel.

Com podrem encarar aquest calendari? Com tindrem la fortalesa i la determinació que ens calen?

Us proposo que focalitzem tots els esforços i la immensa energia positiva, democràtica i constructiva del país a convertir cada dia, cada instant, de demà fins que s'emetin les sentències, en aquesta marxa, en una lluita sense defallença pels drets civils, socials i nacionals.

Una marxa que ha de fer visible una societat que vol viure en pau i llibertat.

Vies d'acció republicana

Tenim tres espais d'actuació centrals que han d'operar de manera escrupolosament coordinada.

Per una banda, un moviment republicà de base que ha demostrat una solidesa i fermesa enormes, fins i tot en els moments més crítics. Aquest moviment democràtic que ha enlluernat mig món amb la seva capacitat de mobilització ha de continuar el camí que havia seguit i que queda tan ben resumit per Lluís Llach en el seu vers d'amor que diu 'i amb el somriure, la revolta'.

Però ens cal més i ens cal afegir-hi el màxim de gent. Ens cal començar la primera fase del camí cap a un procés constituent fruit de grans consensos socials.

Apel·lo novament a aquest 80% de la població catalana que creu en el referèndum com a solució, que rebutja la repressió i refusa la monarquia. I que tingui el punt de partença en la constitució d'un Fòrum Cívic, Social i Constituent, amb la missió de promoure el debat constituent a Catalunya i amb l'ambició d'obtenir la màxima participació de la societat: que cada ciutadà que hi participi se senti ell mateix subjecte polític constituent.

Tal com quaranta anys enrere va fer el Congrés de Cultura Catalana, traçant les línies mestres de com havia de ser la cultura a casa nostra, el Fòrum Cívic, Social i Constituent, aquesta nova eina, ha de ser capaç de començar a pensar, debatre i elaborar les primeres bases i els principis generals del model de país de la República que proposem.

Per una altra banda, tenim unes institucions –un govern, un parlament, centenars d'ajuntaments, milers de batlles i regidors, diputacions, consells comarcals...– al servei de la llibertat, que s'han de centrar aquests mesos a desplegar el seu programa de govern, basat en el pla de mesures socials i de progrés més ambiciós, com he dit abans.

Després de set mesos de suspensió i de destrossa, hem recuperat el govern de Catalunya i l'hem posat de nou al servei del benestar dels set milions i mig de ciutadans i dels seus drets i llibertats democràtiques.

Els plans socials i de progrés, i les lleis socials suspeses seran la gran prioritat més immediata. Perquè no creiem en la separació entre l'eix nacional i l'eix social. Per nosaltres, formen part de la mateixa línia recta cap a la República.

Per tant –i perquè no pot ser altrament– posem el govern al servei de la reivindicació dels drets civils i nacionals, que és la sola manera amb què pot garantir la cohesió i la generació d'igualtat i d'oportunitats per a tothom.

I finalment, fora de les fronteres de l'Estat espanyol, tenim un Consell de la República, al capdavant del qual hi haurà el nostre president Puigdemont, que s'ha de posar a caminar una vegada s'ha demostrat, com he dit abans, que els catalans hem d'anar a cercar la justícia fora de casa nostra quan hi ha en joc els nostres drets polítics i civils. Aquí ningú no ha fugit de la justícia. Ben al contrari, l'hem haguda d'anar a cercar a fora.

Però ara, una vegada resolta aquesta situació, el Consell de la República ha de ser l'altaveu més potent de la lluita per la llibertat de Catalunya al món, conjuntament amb la vocació internacional de les nostres institucions i de la nostra societat civil.

Mobilització al carrer, institucions al servei de les polítiques socials i de progrés per a la República i màxima projecció internacional són els tres pilars sobre els quals actuarem els mesos vinents.

I encara, la nostra força serà la veu dels encausats. Ho deia fa pocs dies l'amic Jordi Cuixart en una carta amb motiu dels 300 dies del seu empresonament:

“Aquesta ha de ser la nostra actitud durant el judici oral al qual serem sotmesos: no pas defensar-nos sinó acusar l'Estat de vulneració flagrant dels nostres drets fonamentals i, alhora, interpel·lar el conjunt de l'opinió pública davant el retrocés democràtic que vivim. Els presos polítics i exiliats som una palanca democràtica: cal aconseguir que la comunitat internacional denunciï el nostre empresonament. No cedir a l'intent de silenciar la barbaritat jurídica de la justícia espanyola, amb acusacions desproporcionades i sense fonament.”

Així doncs, si al Consell de la República, les institucions catalanes i la ciutadania, hi sumem la veu de la denúncia des de les presos, podem emprendre tots els passos que ha de fer una nació que viu un moment fundacional i que està determinada a ser lliure.

I mentrestant, una altra vegada, tantes vegades com calgui, insisteixo en el diàleg i la negociació perquè el govern espanyol aprofiti l'oportunitat de convocar de manera acordada un referèndum d'autodeterminació que ens comprometem tots a respectar-ne i aplicar-ne el resultat. Com va fer el govern britànic o el del Canadà.

No proposo res d'extraordinari que no hagin fet els països més avançats del nostre entorn. Però no acceptaré menys que això perquè els catalans tenim els mateixos drets que els escocesos o els quebequesos per a poder decidir el nostre futur.

Si mirem el cel, és ple de nuvolades negres, però tenim el deure de crear grans clarianes. Però se'ns presenta un dubte: la recepta del president Sánchez serà diferent de la del president Rajoy?

Ahir escoltàvem una primera proposta del president Sánchez sobre un referèndum d'un Estatut d'autonomia. No deixa de ser interessant: el govern reconeix la crisi institucional provocada per la sentència contra l'Estatut i, alhora, reconeix que la solució ha de venir per

una via política i democràtica. Però, president Sánchez, el debat a la societat catalana no és sobre un Estatut.

El mandat del primer d'octubre és vigent i treballem per a fer-lo efectiu. Tan sols un referèndum d'autodeterminació acordat, vinculant i reconegut internacionalment pot renovar aquell mandat. És a dir, un referèndum sense amenaces, sense violència, sense por, sense guerra bruta.

Un referèndum que sigui la culminació d'un debat obert i sincer sobre els beneficis o els perjudicis de la independència. Que cadascú defensi allò que cregui que ha de defensar. I votem.

Per tant, faig una crida solemne al govern de l'Estat a la negociació de bona fe. Una negociació de bona fe que inclogui l'alliberament dels presos polítics i el lliure retorn dels exiliats. Asseguem-nos, escoltem-nos, parlem i negociem, sempre amb la pau i la democràcia com a principis d'actuació.

Tenim l'oportunitat de canviar un camí de repressió que no causarà sinó més dolor a la nostra societat per un camí de diàleg i negociació. Així ho va proposar el president Puigdemont reiteradament la legislatura passada, també abans i després del primer d'octubre. Avui ho tornem a fer, i solemnement. És a les mans dels nous governants de l'Estat deixar de cometre els mateixos errors que el govern Rajoy.

La causa justa

El poble de Catalunya, mitjançant el Parlament, ha afirmat durant dècades que no renunciava al ple exercici del dret d'autodeterminació. I el referèndum del primer d'octubre és precisament el moment en què col·lectivament vàrem decidir d'exercir-lo. Que som una nació, un poble que té aquest dret inherent i que hi ha hagut una majoria democràtica que l'ha exercit és per nosaltres incontestable.

Mireu, hi ha tres fórmules de justificar la independència en el context internacional. Perquè som una nació amb una història i una cultura pròpia i, com a tal, tenim dret a un Estat.

Perquè hi ha una majoria que ho vol i ho ha expressat en un procés democràtic. O perquè vivim sotmesos en un règim de discriminació i vulneració de drets que no ens deixa cap més sortida. Catalunya té les condicions per a reivindicar totes tres causes, com hem fet durant anys.

Tenim, doncs, la causa justa. Aquesta és la fórmula amb més consens internacional i que, a la vegada, descriu millor la situació que viu Catalunya. No en tingueu cap dubte.

Potser l'Estat espanyol va pensar que impedit a la força un referèndum o fent que no fos homologable internacionalment deslegitimaria la causa de la independència de Catalunya. I en realitat, va fer tot el contrari. Va eixamplar el camí de la causa justa.

Negar els drets democràtics a un poble no pot mai reforçar un Estat existent. Ans al contrari, el deixa sense arguments contra la independència, sense arguments per a defensar la seva unitat territorial. Cal que ho tinguem ben clar: des del mes d'octubre passat no han fet res més sinó reforçar la legitimitat de la causa de la independència i de la República.

El catalanisme s'ha fet gran, avui és una referència internacional per a tots aquells pobles que cerquen dignitat i respecte als drets humans.

Avui representem valors de ciutadania, valors europeus i drets humans. I volem entendre'ns amb el món, que ja ens considera un subjecte polític *de facto*. Ens ho hem guanyat. Us ho heu guanyat els ciutadans de Catalunya.

Per tant, i abans d'entrar en el darrer bloc de la conferència, resumeixo les idees clau que vull transmetre-us aquest vespre:

1. Prenguem la iniciativa política mitjançant les vies d'acció republicanes: Govern, Parlament i ajuntaments; l'exili i el Consell de la República, i la ciutadania organitzada i les organitzacions socials.
2. Una 'marxa' pels drets civils, socials i nacionals de Catalunya fins a les sentències. Una mobilització multitudinària, diversa i transversal pels drets i les llibertats.
3. República compartida, també amb aquells que no són independentistes, però amb qui ens uneixen els drets humans, la justícia i el dret d'autodeterminació.
4. Defensa política dels presos, perquè la democràcia no és cap delictes.
5. Polítiques socials i de progrés, i pla d'execució de les lleis socials suspeses pel TC.
6. Constitució del Fòrum Cívic, Social i Constituent.
7. Només podem imaginar unes sentències absolutòries d'uns judicis que no s'haurien de celebrar mai. Si no fos el cas, em posaré a disposició del poble de Catalunya, a través dels seus representants legítims al Parlament, per a prendre les decisions de país que calgui prendre.
8. I finalment, el vuitè punt, hi sumo una voluntat transversal: l'oferta permanent de diàleg i negociació polítiques amb el govern de l'Estat per fer un referèndum d'autodeterminació acordat, vinculant i reconegut internacionalment; amb un respecte escrupolós a la democràcia i les vies pacífiques.

“La terra es torna cel quan t’alliberes de la teva por. La cosa més important a la vida és no tenir por d’èsser humà”, va dir Pau Casals en el seu exili de silenci a Prada de Conflent. No podem ser espectadors de la injustícia. No tinguem por d’èsser humans, és a dir, no tinguem por d’èsser lliures.

Com guanyarem

Vaig acabant. I voldria de manera especial adreçar-me a tots els ciutadans en aquest moment.

Ara ja definitivament hem après que la República no es fa des d’un despatx, ni des de molts despatxos; la sobirania és de la gent, no ve de dalt, ve de tots vosaltres, de la gent que s’uneix i lluita pel dret de tenir drets i que se sent poble sobirà, poble constituent.

Confieu en la vostra determinació, ajudeu-vos, coordineu-vos, creieu en vosaltres mateixos. Sigui quina sigui l’organització en què participeu, enfortiu-la, desenvolueu un pla estratègic, convertiu l’enorme força del moviment independentista en reflexió sobre el país que volem, en debat constituent, en la planificació acurada de les setmanes que vindran.

Reflexioneu intensament sobre el curs de les accions que caldrà prendre, impliqueu-vos en aquesta marxa pels drets civils i nacionals mitjançant accions continuades.

Tingueu sempre present que “Només tindrem allò que sapiguem guanyar”. I, com més forts sigueu, més opcions de victòria tindrem.

Mantingueu-vos sempre en l’estricta disciplina no violenta, resteu fidels als nostres valors com a poble –la pau, el respecte, la tolerància, els drets de les persones– i rebutgeu les provocacions dels còmplices de les violències. Sigueu capaços de sumar, de generar grans consensos, d’implicar tothom.

I per damunt de tot defenseu aferrissadament, apassionadament, les llibertats democràtiques i els drets civils, socials i nacionals. Us animo a esperonar la lliure fidelitat a la vostra consciència d’homes i dones lliures.

Haurem de superar enormes obstacles, però la història és plena de moments en què la gent va unir-se, per a lluitar, braç a braç, per la llibertat, els drets humans i la justícia. Gent que va perdre la por de tot llevat d’una cosa: de perdre’s el respecte a si mateixa.

De fet, l’única manera d’acceptar que el sacrifici dels nostres amics i companys a les presons i l’exili no serà endebades, que tindrà sentit, és que cada un dels dies que ells han passat a la presó i l’exili els convertim en les llavors d’una República de drets i llibertats.

I això requereix que ens atrevim a canviar, que decidim de fer allò que és correcte, sempre i a desgrat de qualsevol amenaça, i que ens comprometem a assumir, conscientment, les

decisions necessàries per a prendre un rumb diferent. I si veiem clar que volem fer aquest tomb, ho hem de fer tots.

Us convido, doncs, a fer-ho, a creure que és possible, a actuar, a tenir la disposició d'escoltar, de parlar, d'exigir i de ser part d'aquest gran repte. Us convido a vèncer l'impossible. Perquè el bellíssim risc de la llibertat només es guanya fent possible l'impossible.

L'historiador Howard Zinn, en un llibret commovedor titulat "Per què tenir esperança en temps difícils?", ens diu: "Tenir esperança en temps difícils no és una estupidesa romàntica. Es basa en el fet que la història humana no es refereix tan sols a la crueltat, sinó també a la compassió, el sacrifici, el coratge, la bondat. Allò que escollim determinarà les nostres vides.

Si només veiem les pitjors coses, això ens destrueix la capacitat de fer res. Si recordem, en canvi, els moments i els llocs on la gent es va comportar magníficament, això ens donarà l'energia per a actuar.

I si actuem, per petita que sigui la nostra acció, no ens caldrà asseure'ns a esperar que arribi un futur grandios i utòpic. El futur és una successió infinita de presents i viure ara com pensem que hauríem de viure és en si mateix una victòria meravellosa".

I si, com diu Howard Zinn, mirem enrere, si mirem els darrers deu anys passats, si ens aturem un segon a recordar les diades de l'11 de setembre, el 9 de novembre, el primer d'octubre o el 3 d'octubre, els avenços socials i de progrés que hem endegat i que ens proposem, veurem que hi ha motius clars per a l'esperança en la màxima expressió, i per a continuar avançant, sempre endavant, cap a la República de Catalunya.

Aquests anys hem vist un poble abraçar la causa de la llibertat, amb llum als ulls i força al braç, convençut ja que la construcció d'un país, del seu país, només es pot fer segant cadenes, amb les armes de la voluntat de ser, la vocació de modernitat i una certa idea civilitzada d'estar al món, entesa en termes europeus. Senzillament, hem vist un poble normal que vol ser normal.

Vam exercir el dret d'autodeterminació; ens imposarem ara el deure de fer-lo realitat. Amb tota l'esperança. Amb tot el coratge. Tranquils i serens, assenyats, perquè sabem que som al costat correcte de la història.

En una carta de la presó estant, Nelson Mandela va escriure: "Els honors són per a aquells que no abandonen mai la veritat, ni tan sols quan tot sembla fosc i lúgubre, que ho intenten una vegada i una altra, que no es deixen desanimar mai pels insults, ni per les humiliacions, ni tan sols per les derrotes".

Arrelats en aquesta veritat, empenem aquesta marxa.

És el nostre moment. Ja hem descobert el significat profund de les paraules mítiques de pau i llibertat. Guanyem la República per a tothom. I defensem-la.

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Oficina del President
Gabinet de Comunicació del President

Pels drets civils, socials i nacionals, per la vida i per Catalunya.

Moltes gràcies i bona nit.

Quim Torra i Pla

President de la Generalitat de Catalunya